

Ανακοίνωση σχετικά με τη συμμετοχή στην κινητοποίηση της 16 Μάρτη 2019 ενάντια στην καύση σκουπιδιών από την ΑΓΕΤ

Η Πανεπιστημονική κατέθεσε στην Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ Μαγνησίας ως βάση για συζήτηση τις θέσεις της σχετικά με την καύση σκουπιδιών από την ΑΓΕΤ. Το κείμενο αποστέλλουμε και στους συναδέλφους μηχανικούς, μέλη του ΤΕΕ Μαγνησίας, καθώς πιστεύουμε ότι ο τεχνικός κόσμος πρέπει να μπει μπροστά ενάντια στην καύση.

1. Το **RDF**, παρά τις περί του αντιθέτου παραπλανητικές διαβεβαιώσεις του Υπουργού και των εκπροσώπων της ΑΓΕΤ -αλλά και των άλλων τσιμεντοβιομηχανιών- είναι **απόβλητο**, κοινώς **σκουπίδι**, που προέρχεται από τη **μηχανική επεξεργασία** των αποβλήτων. Στην επίσημη εκδοχή του ευρωπαϊκού κατάλογου αποβλήτων (**ΕΚΑ**) καταγράφεται ως "**καύσιμο απόβλητο**" («*combustible waste (refuse derived fuel)*») με κωδικό 19.12.10. Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειώσουμε ότι η εθνική νομοθεσία (ΚΥΑ 56366/4.12.14, άρθρο 6) προσδιορίζει τα υπόψη καύσιμα απόβλητα ως "**απορριμματογενή ανακτώμενα στερεά καύσιμα**" και ειδικότερα απόβλητα («κωδικός ΕΚΑ 19.12.10») "**από εγκαταστάσεις Μηχανικής - Βιολογικής Επεξεργασίας συμμεικτών αστικών αποβλήτων**", για τα οποία, και μόνο, προβλέπει συγκεκριμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά, προκειμένου να υποβληθούν σε συναποτέφρωση στις τσιμεντοβιομηχανίες.

2. Ο **επιστημονικός κόσμος** προβάλλει σοβαρές ενστάσεις έως ανοιχτές διαφωνίες απέναντι στις προσπάθειες των τσιμεντοβιομηχανιών να αποκρύψουν τις σοβαρές επιπτώσεις από τη συναποτέφρωση του RDF, αλλά και άλλων αποβλήτων, στους τσιμεντοκλιβάνους. Και δικαιολογημένα, αφού εκπέμπονται ιδιαίτερα επικίνδυνοι αέριοι ρύποι, όπως: διοξίνες και φουράνια, πτητικός υδράργυρος, αρωματικοί κυκλικοί υδρογονάνθρακες αλλά και άλλοι επικίνδυνοι ρύποι, όπως διοξείδιο του θείου (**SO₂**), οξείδια του αζώτου (**NO_x**), ολικός οργανικός άνθρακας (TOC), καθώς και επικίνδυνα μικροσωματίδια. Πρόκειται για ρύπους που μπορούν να προκαλέσουν καρκινογενέσεις και άλλες σοβαρές βλάβες στον ανθρώπινο οργανισμό.

3. Προς τεκμηρίωση των παραπάνω, θεωρούμε σκόπιμο να παραθέσουμε μερικά αποσπάσματα από σχετική επιστημονική εργασία του **ΕΜΠ** (2011) με θέμα "**ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΙΟΞΙΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΥΣΙΜΟΥ RDF ΣΕ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΣΙΜΕΝΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ**" των "**Μ. Χριστόλη, Ε. Καπετάνιου, Γ. Σταυρακάκη, Α. Λυγερού και Ν.Χ. Μαρκάτου**".

- "Από τα πτητικά ιχνοστοιχεία, **ο υδράργυρος και το θάλιο**, κατά ένα μέρος συμπυκνώνονται στην επιφάνεια σωματιδίων και κατακρατούνται στα φίλτρα αντιρρύπανσης, **αλλά κατά το μεγαλύτερο μέρος τους απελευθερώνονται στην ατμόσφαιρα σε αέρια φάση**.

Από τις πτητικές οργανικές ενώσεις που εκπέμπονται κατά την καύση εναλλακτικών καυσίμων, **το σημαντικότερο πρόβλημα συνιστούν οι διοξίνες**, οι οποίες είναι από τις πλέον επικίνδυνες ενώσεις και για τις οποίες **δεν έχουν προσδιοριστεί κατώτερα όρια, κάτω από τα οποία να διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχουν αρνητικές συνέπειες**".

Που σημαίνει, προσθέτουμε εμείς, ότι και η απειροελάχιστη ανιχνεύσιμη ποσότητα διοξινών θεωρείται **επικίνδυνη (μη ασφαλής)** για τον άνθρωπο.

- Οι συντάκτες σημειώνουν, επίσης, ότι είναι κατώτερη των απαιτήσεων η διάταξη της **ΚΥΑ** για την αποτέφρωση και τη **συναποτέφρωση** (όπως π.χ. στους **τσιμεντοκλιβάνους**) των αποβλήτων σύμφωνα

με την οποία επιβάλλεται η πραγματοποίηση τουλάχιστον δύο μετρήσεων διοξινών ετησίως (άρθρο 11, παρ.1β).

Αναφέρουν σχετικά:

"Η παραγωγή διοξινών εξαρτάται από μεγάλο αριθμό παραγόντων και μηχανισμών που δεν είναι ακόμα απολύτως γνωστοί και κατά συνέπεια η λήψη 2-4 δειγμάτων ετησίως, μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική υποεκτίμηση των πραγματικών συγκεντρώσεων, δεδομένου ότι όπως τεκμηριώνεται σε ορισμένες αναφορές οι διοξίνες παράγονται σε μεγαλύτερες ποσότητες σε μικρές χρονικές περιόδους, συνήθως κατά την έναρξη/ παύση λειτουργίας της μονάδας ή σε έκτακτες περιπτώσεις δυσλειτουργιών".

Σημειώνουμε εδώ ότι σύμφωνα με τη νομοθεσία, όπως και στην ΑΕΠΟ του 2014 (παρ. "1.4 Μη κανονικές συνθήκες λειτουργίας - παρεκκλίσεις") επιτρέπονται 60 ώρες το έτος ως χρονικά όρια υπερβάσεων ανά αναφερόμενο ρύπο, για καθένα από τους τσιμεντοκλιβάνους. Σε αυτές όμως τις καταστάσεις δεν καταγράφονται οι περιοδικά μετρούμενοι ρύποι, όπως οι διοξίνες και ο πτητικός υδράργυρος, οι οποίοι (κύρια οι διοξίνες) εκπέμπονται σε **υπερ-πολλαπλάσιες ποσότητες** έναντι των κανονικών συνθηκών λειτουργίας.

4. Ο παραπάνω επιστημονικός αντίλογος αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία αν αναλογιστεί κανείς ότι **μπροστά στην εξασφάλιση του επιδιωκόμενου ποσοστού κέρδους**, όπως έχει αποδείξει η πολύχρονη δραματική εμπειρία, διεθνώς και στη χώρα μας, ο σεβασμός **στο περιβάλλον** και στην **ανθρώπινη υγεία** παραμένει μονίμως **στα αζήτητα των επιδιώξεων του κεφαλαίου**.

Σχετικά με την καύση RDF από την "ΑΓΕΤ Ηρακλής, επισημαίνουμε ειδικότερα τα παρακάτω:

α. Η επίδικη ΑΕΠΟ (Απόφαση έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων) του 2017 αφορά στην καύση **τεράστιων ποσοτήτων αποβλήτων το χρόνο**. Μόνο τα **αστικά απόβλητα** (οικιακά και προσομοιάζοντα με αυτά) ανέρχονται σε **410.000 τον** και συγκεκριμένα:

-100.000 τόνοι ως "καύσιμα προερχόμενα από απορρίμματα" (κωδ. ΕΚΑ 19.12.10),

- 100.000 τόνοι ως "άλλα απόβλητα από τη μηχανική κατεργασία αποβλήτων" (κωδ. ΕΚΑ 19.12.12),

- 170.000 τόνοι άλλα απόβλητα μονάδων επεξεργασία αποβλήτων και

- 40.000 τόνοι από **ανακυκλώσιμα υλικά (!)** και συγκεκριμένα: "**Χαρτιά και χαρτόνια από δημοτικά απόβλητα**" και "**Ξύλο από δημοτικά απόβλητα χωριστά συλλεγμένα**".

Αλλά και από μόνη της η ποσότητα των **100.000 τόνων RDF** είναι εφιαλτική.

β. Το ΥΠΕΝ κάνοντας χρήση μιας απαράδεκτης ευρωενωσιακής διάταξης που ενσωματώθηκε στην ΚΥΑ του 2005 για την αποτέφρωση των αποβλήτων, με την επίδικη ΑΕΠΟ **τετραπλασίασε τα επιτρεπόμενα όρια των εκπομπών για τον ΤΟC** από 10 mg/m³ σε 40mg/m³. Στην από 8.11.17 Έκθεση Ελέγχου του ΚΕΠΠΕ Μαγνησίας και Σποράδων σημειώνεται ότι η εταιρεία **δεν έχει τεκμηριώσει ως όφειλε τη ζητούμενη υπέρβαση, που όμως της είχε εγκριθεί προκαταβολικά μέσω της ΑΕΠΟ!** Παράλληλα διατηρήθηκε ο τετραπλασιασμός του επιτρεπόμενου ορίου του SO₂ από 50mg/m³ σε 200 mg/m³.

γ. Στην ίδια Έκθεση σημειώνεται ότι, υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας, υπήρξαν τα έτη 2015, 16 και 17 "επιτρεπόμενες" υπερβάσεις (δηλ. υπερβάσεις που δεν ξεπερνούν για κάθε ρύπο το όριο των 60 ωρών το χρόνο) σε αρκετούς ρύπους όπως στα **οξειδία του αζώτου**, στον **ΤΟC**, στα **μικροσωματίδια** και στο **υδροχλώριο**. Όπως έχουμε πιο πάνω αναφέρει οι πραγματικές υπερβάσεις είναι περισσότερες και

εντονότερες καθώς δεν γίνεται καταμέτρηση ρύπων κατά τη διάρκεια των "**μη κανονικών συνθηκών λειτουργίας**" (έναρξη/ παύση λειτουργίας της μονάδας ή έκτακτες περιπτώσεις δυσλειτουργιών).

Σημειώνονται επίσης "παραλείψεις" της εταιρείας σε σχέση με τις μετρήσεις διοξινών ενώ εύλογες υποψίες προκαλεί το γεγονός, όπως αναφέρει η υπόψη Έκθεση του ΚΕΠΠΕ, ότι **δεν παραδόθηκαν οι μετρήσεις για τον τσιμεντοκλίβανο ΠΚ5**, που στη συνέχεια έπαψε να λειτουργεί!

Σημειώνουμε ακόμη ότι τα παραπάνω διαπιστώθηκαν από μετρήσεις **ιδιωτικής εταιρείας**, που επέλεξε η "ΑΓΕΤ Ηρακλής", και σε συνθήκες καύσης **μικρών**, κατά περίπτωση και **καθόλου**, ποσοτήτων RDF. **Πρόδηλο, επομένως, τι μέλλει γενέσθαι εάν αυξηθεί το καιόμενο RDF προσεγγίζοντας τις αδειοδοτημένες ποσότητες.**

δ. Το πιο σημαντικό, όμως, είναι ότι οι συγκεντρώσεις των αέριων ρύπων αναφέρονται σε ένα κυβικό μέτρο απαερίων. Κανείς από τους κυβερνητικούς και άλλους κρατικούς ιθύνοντες δεν παίρνει υπόψη του ότι έχουμε να κάνουμε με **εκατομμύρια κυβικά μέτρα απαερίων που εκλύονται κάθε μέρα στην ατμόσφαιρα** (από 12,5 έως 21 εκ. κυβ. μέτρα ανάλογα με τους εν λειτουργία τσιμεντοκλιβάνους) **σε επαφή με το πολεοδομικό συγκρότημα του Βόλου.**

Απέναντι σε όλα αυτά, η τσιμεντοβιομηχανία επιχειρεί, **με την ένθερμη υποστήριξη της κυβέρνησης**, να κάνει το μαύρο άσπρο, αποκαλύπτοντας έτσι το βαθμό αναξιοπιστίας των όποιων διαβεβαιώσεων της γενικότερα. Αξίζει να σχολιάσουμε ορισμένα αποσπάσματα από πρόσφατη ανακοίνωσή της (Απρίλης 2018):

ΘΕΣΗ ΑΓΕΤ: **Το RDF "είναι επεξεργασμένο υπόλειμμα της ανακύκλωσης που αποτελείται από χαρτί, πλαστικό και ξύλο. ... Η ενεργειακή αξιοποίηση των αποβλήτων λειτουργεί συμπληρωματικά στην ανακύκλωση"**

Απάντηση: Το RDF είναι, σύμφωνα με την προαναφερθείσα ΚΥΑ 56366/4.12.14, άρθρο 6, επεξεργασμένο υπόλειμμα από **εγκαταστάσεις Μηχανικής - Βιολογικής Επεξεργασίας σύμμεικτων αστικών αποβλήτων» (ΜΕΑ)** το 95% και πάνω του οποίου αποτελείται από **ανακυκλώσιμα υλικά**, που περιέχονταν στην τροφοδοσία της ΜΕΑ και αντί να ανακυκλωθούν οδηγούνται σε καύση. Συνεπώς, **η ενεργειακή αξιοποίηση των αποβλήτων λειτουργεί ανταγωνιστικά στην ανακύκλωση.**

ΘΕΣΗ ΑΓΕΤ: **"Η χρήση εναλλακτικών καυσίμων στα εργοστάσια παραγωγής τσιμέντου αποτελεί "Βέλτιστη Διαθέσιμη Τεχνική"**.

Απάντηση: Δεν "αποτελεί", **"απαιτεί"** Βέλτιστη Διαθέσιμη Τεχνική λόγω, ακριβώς, της **περιβαλλοντικής επικινδυνότητας** των εν γένει διεργασιών.

ΘΕΣΗ ΑΓΕΤ **"Ο Όμιλος ΗΡΑΚΛΗΣ έχει επενδύσει περισσότερα από 45 εκατ. ευρώ στο Εργοστάσιο του Βόλου για τη συνεχή βελτίωση του περιβαλλοντικού του αποτυπώματος"**.

Απάντηση: Στην **"ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013"** της ΑΓΕΤ Ηρακλής, στην ενότητα **"Προοπτικές, κύριες πηγές κινδύνων και αβεβαιότητας για το 2014"** γίνεται αναφορά στο **"συνεχιζόμενο πρόγραμμα περικοπής κόστους και αύξησης της παραγωγικότητας"**. Αυτός είναι ο λόγος της στροφής προς τα "εναλλακτικά καύσιμα", που μέχρι τώρα μονοπωλούσε ο ανταγωνιστής της ΤΙΤΑΝ ΑΕ, και όχι οι δήθεν περιβαλλοντικές ευαισθησίες.

Προς την ίδια κατεύθυνση κινείται και η τοποθέτηση στελέχους της ΑΓΕΤ Ηρακλής στη συνάντηση με δημοσιογράφους, που αποτελεί και σαφή **τροχοδεικτική βολή προς τους εργαζόμενους της Εταιρείας**. Σύμφωνα με αυτή **"για την καύση των εναλλακτικών καυσίμων ... ήδη έχουν κινηθεί τσιμεντοβιομηχανίες στην Ευρώπη με τις οποίες θα πρέπει να ανταγωνιστεί και το εργοστάσιο του Βόλου, ώστε να αξιολογηθεί από τον Όμιλο ως βιώσιμο"**. Και ανοίγοντας τα χαρτιά του δήλωσε: **"Στόχος μας είναι να**

φτάσουμε σε αρνητικό κόστος ενέργειας", που τον προηγούμενο χρόνο είχε φτάσει τα 23 εκ. ευρώ (ert.gr - 8.6.2017). **Και ο νοών, νοείτω!**

Κλείνοντας, επισημαίνουμε ότι η συνεχιζόμενη καύση RDF από την ΑΓΕΤ αποτελεί σοβαρή πρόκληση για το λαό του Βόλου, και δεν μπορεί να περάσει αναπάντητη. Αποτελεί άλλη μια έκφραση της υλοποίησης των ευρωενωσιακών κατευθύνσεων για τη διαχείριση των αποβλήτων, τη φορά αυτή στο πλαίσιο της "κυκλικής οικονομίας", με σταθερό διαχρονικά στόχο την εξασφάλιση ενός ικανοποιητικού ποσοστού κέρδους για το κεφάλαιο. Στο πλαίσιο αυτό το περιβάλλον και η υγεία των λαϊκών στρωμάτων παραμένουν πάντα στα αζήτητα.

Λογαριάζουν όμως χωρίς τον ξενοδόχο. **Καλούμε** τους συναδέλφους μηχανικούς μαζί με το λαό του Βόλου **να συμμετέχουν** στην κινητοποίηση της 16 ΜΑΡΤΗ 2019 και με τον αγώνα τους να επιβάλουν το δίκιο τους και στο ζήτημα της υγείας του λαού, της ασφάλειας στους χώρους δουλειάς, του σεβασμού στο περιβάλλον.